

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี  
ที่หน้า ๑ ของ ๘๖๖๔๓  
รับที่: ๙๑๐๙๗๕/๕๕  
วันที่: ๐๖ ก.ย. ๕๕ เวลา: ๑๑:๑๕



ที่ กษ ๐๓๐๖/๒๕๖๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์  
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

## ๔ กฎหมาย ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชาลประทานอ่างเก็บน้ำหัวยขอนสัก เป็นทางน้ำชาลประทาน  
ที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ ๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
  ๒. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ  
การชาลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
  ๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชาลประทานอ่างเก็บน้ำหัวยขอนสัก เป็นทางน้ำชาลประทาน  
ที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด  
บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวน ๑๒๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชาลประทาน  
อ่างเก็บน้ำหัวยขอนสัก เป็นทางน้ำชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน พ.ศ. .... มาเพื่อคณะกรรมการ  
โดยเรื่องที่เสนอตังกล่าวที่เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วย  
การเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๖๘ มาตรา ๔ (๑)

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

### ๑. เรื่องเดิม

ด้วยกรมชาลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชาลประทานอภิภาคเกษตรกรรม  
เพิ่มมากขึ้น ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชาลประทานอย่างเต็มที่ และเป็นไป  
อย่างมีประสิทธิภาพ อึกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชาลประทาน และเป็นการ  
รองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาครัฐกิจในที่จะมีขึ้นในอนาคตสมควร  
กำหนดทางน้ำชาลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ ๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๔  
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ กำหนดให้เป็นทางน้ำชาลประทานแล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๑ เป็นทางน้ำ  
ชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทานโดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๔ (๑)  
แห่งพระราชบัญญัติการชาลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ  
การชาลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๘ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง ดังนี้

ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชาลประทานอ่างเก็บน้ำหัวยขอนสัก เป็นทางน้ำ  
ชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน พ.ศ. .... (จากศูนย์กลางเขื่อนดินอ่างเก็บน้ำหัวยขอนสัก ในท้องที่  
ตำบลลังยา และตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม)

ความเป็นมา...

## ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจกรรมทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการคลุประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎหมายระหงำกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้โดยต้องแสดงแผนที่แนบท้ายให้ชัดเจน

### ๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎหมายให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการคลุประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการคลุประทานเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

### ๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้รวดเร็ว จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนับสนุนนโยบายของรัฐ ในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและภูมิร่วม

### ๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

#### ข้อเท็จจริง

- การกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการคลุประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนั้นจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จะนำไปใช้จากการคลุประทานมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการคลุประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการคลุประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

- โดยที่การใช้น้ำออกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรการด้านน้ำและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งในการออกกฎหมายกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการคลุประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎหมาย ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทาน และหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๒

- สำหรับ...

- สำหรับปริมาณความจุของอ่างเก็บน้ำ ปริมาณการใช้น้ำและพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยขอนสัก มีปริมาณความจุของอ่างเก็บน้ำเท่ากับ ๘,๖๕๙,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีประปาหมู่บ้านตำบลดอนกลาง ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๓๙๖,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรประมาณ ๗,๗๐๔,๑๙๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๗,๓๖๖ ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในอ่างเก็บน้ำแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อบริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

### ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

### ๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กรมชลประทานเสนอ จึงขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาลงมติรับหลักการร่างกฎกระทรวง ดังนี้

ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยขอนสัก เป็นทางน้ำชลประทาน ที่จะเรียกว่า ค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากศูนย์กลางเขื่อนดินอ่างเก็บน้ำห้วยขอนสัก ในท้องที่ตำบลลังยา และตำบลดอนกลาง อำเภอโภสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม) พร้อมที่ได้แนบบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวน ๑๒๐ ชุด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามที่เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน  
สำนักกฎหมายและที่ดิน  
โทร. โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖